

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Дєвочко О.А., здобувач вищої освіти

Хорошилова І.О., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Шедякова Т.Є., доцент

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

У сучасних умовах фінансовий сектор активно розвивається, а кількість безготівкових операцій зростає. Банки постійно шукають шляхи вдосконалення своїх процесів для досягнення більш ефективного та надійного обліку фінансових операцій. Це стосується як клієнтів банку, так і самого банку.

Питання ведення обліку безготівкових розрахунків банківської установи, досліджувались у роботах таких провідних вчених, як Т. Бречко, Н. Литвин, В. Міщенко, А. Герасимович, А. Мороз, Г. Табачук, О. Сарахман та інші. Праці вказаних вище науковців забезпечили основу поглиблення теоретико-методичних засад обліку безготівкових операцій в банківських установах.

Безготівкові платежі – це переказ фіксованої суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача або переказ банком за дорученням компанії чи фізичної особи коштів, внесених готівкою в касу банку, на рахунок отримувача. Ці платежі здійснюються банками на підставі паперових або електронних розрахункових документів. Розрахунковий документ-це документ на паперовому носії, що містить доручення або вимогу про переказ коштів з рахунка платника на рахунок отримувача.

Облік безготівкових операцій у комерційних банках регулюється Інструкцією № 14 від 21 лютого 2018 року «Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з фінансовими інструментами в банках України».

При зарахуванні коштів на поточний рахунок одержувача на підставі платіжної вимоги банк одержувача здійснює таку проводку:

- Дт 1200 «Кореспондентський рахунок банку в НБУ», або 1500 «Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках»

- Кт 2600 «Кошти на вимогу суб'єктів господарювання», або 2620 «Кошти на вимогу фізичних осіб» [1]

Удосконалення організації обліку безготівкових операцій в банківських установах - це процес удосконалення системи бухгалтерського обліку з метою забезпечення надійності та якості фінансових операцій, що здійснюються клієнтами банку. [2] Українські банківські установи досягли певного прогресу у впровадженні безготівкових розрахунків та організації їх обліку. Прикладами такого прогресу є:

1. Запровадження системи грошових переказів у режимі реального часу. Ця система дозволяє здійснювати миттєві перекази коштів між різними банками без обмежень та затримок.

2. Збільшення безготівкових платежів в Україні; за даними НБУ.

3. Розширення мережі терміналів, що приймають безготівкові платежі. Банки активно співпрацюють з різними провайдерами терміналів та платіжних систем для забезпечення швидкого та зручного прийому безготівкових платежів.

4. Впровадження нових технологій (QR-коди, мобільні додатки) для безготівкових платежів. Ці технології дозволяють здійснювати платежі за допомогою мобільних телефонів. [3]

Хоча українські банки досягли певного прогресу у впровадженні безготівкових платежів та організації облікових процесів, існують проблеми, які потребують вирішення для покращення ситуації. Низька фінансова грамотність населення є основною проблемою для банків, оскільки вона може обмежити розуміння та використання безготівкових платежів. Деякі люди можуть мати труднощі з використанням терміналів та мобільних додатків, які є ключовими компонентами цих платежів. Подальша модернізація технологій та інфраструктури також необхідна для забезпечення безпечного та ефективного використання безготівкових платежів. Банки повинні забезпечити захист і безпеку персональних даних клієнтів при їх здійсненні.

Для успішного вдосконалення організації обліку безготівкових розрахунків банкам необхідно постійно аналізувати та контролювати фінансові операції, що здійснюються клієнтами, та виявляти можливі загрози і ризики. Для цього можуть використовуватися різні методи, такі як системи двофакторного управління або автоматизовані системи моніторингу. Корисним також може бути використання технології блокчейн. Блокчейн – це децентралізована база даних, яка дозволяє обробляти та зберігати інформацію про транзакції між користувачами без посередництва або додаткових комісій. Використання технології блокчейн може знизити вартість і час обробки фінансових транзакцій, забезпечити їх надійність і безпеку, а також підвищити довіру клієнтів до банків.

Однак впровадження технології блокчейн вимагає значних витрат на розробку та впровадження відповідних систем та інфраструктури. Це також вимагає врахування міжнародних стандартів та регуляторних вимог у секторі фінансових послуг. Як елемент вдосконалення, банківські працівники повинні бути навчені використанню нових ста-

ндартів і технологій. Це забезпечить ефективне функціонування системи обліку безготівкових операцій та гарантуватиме високий рівень обслуговування клієнтів.

Навчання та підвищення кваліфікації банківських працівників може включати в себе тренінги з нових технологій та програмного забезпечення, кібербезпеки, запобігання шахрайству та захисту персональних даних. Працівники банку повинні бути обізнані про всі ризики, пов'язані з обробкою безготівкових операцій, і знати, як їх уникнути. Удосконалення організації бухгалтерського обліку безготівкових операцій є важливим процесом для банківських установ, що забезпечує безпеку та ефективність роботи банку, підвищує задоволеність клієнтів та покращує довіру. Удосконалення обліку безготівкових операцій також має позитивний вплив на економіку в цілому, підтримуючи бізнес та економічне зростання. Тому банківські установи повинні регулярно вдосконалювати свої системи обліку безготівкових платежів і використовувати сучасні методи та технології.

Перелік посилань:

1. Зоря О. П., Малишев Р. В. Теоретичні засади ведення обліку безготівкових розрахунків суб'єктів господарської діяльності банківськими установами.: *Науково-практичний журнал Інвестиції: практика та досвід* Київ. 2015. №18. С. 77–79.
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bankivska-sistema-pratsyuue>
3. Птащенко Л. О., Шабардіна А. М. Підвищення рівня фінансової грамотності населення: міжнародний досвід. *Економіка і регіон*. 2014. № 1 (44). С. 8-14.